Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2020. február 10.
(OR. en)

5822/20

ECOFIN 54
UEM 22
SOC 47
EMPL 36
COMPET 30
ENV 62
EDUC 29
RECH 25
ENER 20
JAI 96

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	a delegációk
Előző dok. sz.:	15267/19 + ADD 1
Biz. dok. sz.:	COM (2019) 652
Tárgy:	Ajánlás – A TANÁCS AJÁNLÁSA az euroövezet gazdaságpolitikájáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlástervezetnek a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság és az eurócsoport üléseit előkészítő munkacsoport üléseit követően kialakult változatát, amelyet az Ecofin Tanács a tervek szerint 2020. február 18-án fog jóváhagyni. A szöveg hivatalos elfogadására azután kerül majd sor, hogy az Európai Tanács 2020 márciusában jóváhagyta azt.

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

az euroövezet gazdaságpolitikájáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 136. cikkére, összefüggésben annak 121. cikke (2) bekezdésével,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre[1] és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre[2] és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

---

1 HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

2 HL L 306., 2011.11.23., 25. o.

mivel:

(1) Az euroövezet gazdasága tovább bővül, növekedési kilátásait azonban egymással összefüggő kockázatok és távlati bizonytalanságok övezik. Emellett fennáll a veszélye annak, hogy a termelékenység pangása és a népesség elöregedése miatt tartósan alacsony marad a növekedés és az infláció. Miközben a kibocsátási rés 2017 óta pozitívvá vált, és 2018-ban a potenciális GDP 0,7 %-át tette ki, a potenciális növekedés várhatóan a válság előtti szint alatt marad[3]. A maginfláció 2018-ban és 2019-ben az 1–1½ %-os tartományban volt, és az előrejelzések szerint 2020-ban és 2021-ben is mintegy 1½ %-on marad. A munkaerőpiaci mutatók – bár lassabb ütemben – tovább javulnak, jóllehet a foglalkoztatás növekedése az előrejelzések szerint tovább lassul, és a munkahelyek minősége továbbra is kihívást jelent. A nominálbér-növekedés magasabb szinten stabilizálódott: 2018-ban – a több éven keresztül jellemző 2,0 % alatti érték után – mintegy 2¼ %-ot ért el; a 2019. évi becsült értéke 2½ %-ra tehető, 2020–2021-ben pedig várhatóan ismét visszaesik a 2¼ %-os szintre. A kedvező munkaerőpiaci feltételek ellenére a reálbérek csak lassú ütemben növekedtek és továbbra is alacsonyak: 2018-ban a reálbér-növekedés 1 % alatt volt, és a becslések szerint 2019-ben is ezen a szinten marad, míg 2020-ra 0,7 %-os, 2021-re pedig 0,8 %-os reálbér-növekedés várható. Az euroövezet folyófizetésimérleg-többlete az előrejelzések szerint csökkenni fog, de a csúcsértékéhez közeli szinten marad. A hiánnyal küzdő tagállamok csökkentették vagy megfordították folyófizetésimérleg-hiányukat, ám még mindig jelentős negatív nettó nemzetközi befektetési pozíció (NIIP) jellemzi őket[4]. Ugyanakkor egyes tagállamok továbbra is tartósan magas folyófizetésimérleg-többlettel rendelkeznek – még ha ez csökkent is valamelyest –, és így nettó nemzetközi befektetési pozíciójuk továbbra is emelkedő értéket mutat. Az euroövezet folyó fizetési mérlegének dinamikáját befolyásolja a gyengülő külső kereslet, különösen az exportorientált, magas folyófizetésimérleg-többlettel rendelkező tagállamok esetében, amelyek nagymértékben függnek a külföldi exportkereslettől. A kedvező keresleti dinamika is fontos, emellett pedig a nagy többlettel rendelkező országok azzal is hozzájárulhatnának az egyensúly helyreállításához, ha – a szociális partnerek szerepének tiszteletben tartása mellett – megerősítenék azokat a feltételeket, amelyek támogatják a bérnövekedést, valamint az állami és magánberuházásokat.

(2) A növekedési potenciál fokozása és ezzel egyidejűleg a környezeti és társadalmi fenntarthatóság biztosítása, valamint az euroövezeti tagállamok közötti reálkonvergencia előmozdítása érdekében a fenntartható növekedést ösztönző strukturális reformokra, valamint a termelékenység növelését célzó tárgyi és immateriális tőkébe való beruházásokra van szükség. Mindez különösen azokat a tagállamokat segítené, amelyek növekedési potenciálja egyértelműen elmarad az euroövezeti átlagtól. Emellett hozzájárulna annak megelőzéséhez is, hogy az euroövezet gazdasága hosszú időre alacsony potenciális növekedés és termelékenység, alacsony árinfláció és bérnövekedés, valamint növekvő egyenlőtlenség által jellemzett helyzetbe kerüljön. A reformok és a beruházások továbbra is kulcsfontosságúak annak biztosításához, hogy az euroövezet újra növekedésbe lendüljön, megbirkózzon a közép- és hosszú távon jelentkező – többek között a romló demográfiai helyzetből is fakadó – erősebb nyomással, és emellett megkönnyítse a gazdaság fenntarthatóvá alakítását, és ezáltal az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak az euroövezet és tagállamai általi elérését.

---

[3] Az ebben a dokumentumban szereplő valamennyi előre jelzett számadat az Európai Bizottság 2019. őszi előrejelzéséből származik.

[4] Európai Bizottság (2019), A riasztási mechanizmus keretében készült 2020. évi jelentés, COM(2019) 651 final.

(3) Az éghajlatváltozás – amely a világgazdaságot, a pénzügyi rendszereket és a társadalmakat jelenleg fenyegető egyik legnagyobb rendszerszintű kockázat – egyre jobban érezteti gazdasági hatását. Az éghajlatváltozás és tágabb értelemben a környezetkárosodás egyre nagyobb kockázatokat teremt a világgazdaság számára és széles körben – többek között társadalmaink legsérülékenyebb rétegeiben – fejti majd ki a hatását. Megfelelő kísérő intézkedések hiányában mindez negatív következményekkel járhat gazdaságaink ellenálló képességére, az inkluzivitásra és a hosszú távú növekedési potenciálra nézve. Ebben az összefüggésben alapvető fontossággal bírnak a beruházások, valamint a fenntartható gazdaságra való rendezett átállás szabályozási és pénzügyi feltételeinek megteremtése. A környezeti és éghajlati kihívások – amennyiben megfelelő módon kezeljük őket – egyúttal lehetőséget kínálnak arra, hogy az európai gazdaságnak a fenntartható fejlődésre irányuló új lendületet adjunk. Ennek jegyében a Bizottság előterjesztette az európai zöld megállapodást – mint Európa új növekedési stratégiáját –, és ezzel összefüggésben benyújtja majd az első európai éghajlat-politikai jogszabályra irányuló javaslatot, amely jogi kötelezettségként fogja előírni, hogy 2050-ig el kell érni a klímasemlegességet. Ugyanakkor a zöld gazdaságra való áttérés során figyelembe kell venni, hogy az milyen hatást gyakorol a társadalom különböző rétegeire. A fenntartható gazdaságra való átállást elősegítő beruházásoknak szén-dioxid-árazással, valamennyi ágazatra vonatkozó megfelelő szabályozással, valamint a készségekbe való beruházással és a pályamódosítás támogatásával kell együtt járniuk annak biztosítása érdekében, hogy minden polgár élvezhesse a technológiai változás előnyeit, különös tekintettel a digitális és zöld átalakulás terén lemaradó ágazatokra és régiókra.

(4) A köz- és magánforrásoknak a zöld és digitális átalakulásba való beruházás céljából történő mozgósítása rövid távon segítheti a növekedés fenntartását, és hozzájárulhat a gazdaságaink előtt álló hosszú távú kihívások kezeléséhez. Jóllehet a digitális forradalom lehetőségeket teremthet a termelékenység, a növekedés és a munkahelyteremtés terén, ugyanakkor kihívásokhoz is vezethet, különösen a kevésbé képzett munkavállalókat illetően, akik nem rendelkeznek az új technológiákkal való munkavégzéshez szükséges készségekkel. A konvergenciára és a makrogazdasági stabilitásra nézve jelentős kockázatot jelenthet, hogy az euroövezeti tagállamok eltérő gyorsasággal hajtják végre a digitális gazdaságra való átállást. Ezt erősíthetik az erős agglomerációs hatások, amelyek gyakran kedveznek a nagyvárosoknak, valamint az, hogy a digitális technológiák területén gyakran érvényesül „a győztes mindent visz” elve, ami növelheti az egyenlőtlenséget és negatív hatással lehet a konvergenciára. A beruházásoknak a kutatás és az innováció ösztönzésére, valamint az innovációnak a teljes gazdaságon belüli szélesebb körű terjesztésére kell irányulniuk.

(5) A fenntartható növekedés támogatásához és az olyan hosszú távú kihívásokra való reagáláshoz, mint az éghajlatváltozás és a technológiai átalakulás, euroövezeti szinten a beruházási stratégia jobb összehangolására és ambiciózusabb reformokra lenne szükség. A konvergenciát és versenyképességet szolgáló költségvetési eszköz nyújtaná a pénzügyi támogatást az euroövezeti tagállamoknak azon javaslatok végrehajtásához, amelyeknek alapvetően reform- és beruházási csomagokból kellene állniuk. Az InvestEU – amely a Fenntartható Európa beruházási tervhez is hozzá fog járulni – szintén arra irányul, hogy új befektetéseket mozgósítson az Unión belüli innováció és munkahelyteremtés további előmozdítása érdekében, többek között a fenntartható infrastruktúra finanszírozása révén. A kohéziós politikai alapok, amelyek kulcsfontosságú szerepet játszanak régióink és vidéki térségeink támogatásában, a fenntartható fejlődés előmozdítása révén szintén szerepet játszanak az éghajlatvédelmi és technológiai átállásban. Az Európai Beruházási Bank, amely teljes finanszírozásának 25 %-át már most is az éghajlatváltozással kapcsolatos beruházásokra fordítja, bejelentette szándékát ennek az aránynak a megduplázására. Az Unió fenntarthatósági célkitűzéseinek eléréséhez lényeges lenne olyan nemzeti és szubnacionális szintű beruházási projektek végrehajtása, amelyek kiterjednek az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra és az éghajlatváltozás mérséklésére, az

energetikai átalakulásra, a dekarbonizációra, illetve a körforgásos gazdaságra. A hálózatos iparágakba és az infrastruktúra-hálózatokba történő beruházások javíthatják az euroövezet versenyképességét, és elősegíthetik a fenntarthatóbb közlekedésre való átállást. Emellett az olyan immateriális javakba való beruházások, mint a kutatás-fejlesztés és a készségek, szintén kulcsfontosságúak lennének ahhoz, hogy felkészítsük az euroövezet munkaerőpiacát az előttünk álló kihívásokra.

(6) Az elmúlt években a gazdasági fellendülés nem egyformán éreztette hatását a tagállamokban, illetve az egyes régiók és országok vonatkozásában. Míg a rendelkezésre álló jövedelem szintje a közelmúltban emelkedett, több euroövezeti tagállamban továbbra sem éri el a válság előtti szintet. A szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek száma a legtöbb tagállamban csökken, és jelenleg 5 millióval kevesebb a 2012. évi csúcsnál, de továbbra is meghaladja a 2008. évi szintet az euroövezetben. A fokozott eltérések időszakát követően egyes tagállamok az elmúlt néhány évben közeledtek az egy főre jutó GDP tekintetében legjobban teljesítő országok felé. Mindazonáltal az elmúlt évtizedben, ha lassan is, de a legmagasabb jövedelműek jövedelemaránya nőtt, és továbbra is jelentős eltérések mutatkoznak a tagállamok között ebben a tekintetben. A tagállamokon belüli és a tagállamok közötti felzárkózás előmozdítása érdekében fontos lenne az olyan szakpolitikák előmozdítása, amelyek mind a hatékonyság, mind a méltányosság növelését célozzák, a fenntartható fejlődési célokkal összhangban. Ezeknek köszönhetően jobb makrogazdasági eredmények érhetők el, amelyek a társadalom egészében igazságosabban eloszló előnyökkel járnak, és hozzájárulnak az euroövezet kohéziójának fokozásához is.

(7) Az erőteljes, inkluzív és fenntartható gazdasági növekedés biztosításához, valamint a tartósan alacsony infláció, a romló kilátások és a hosszú távú növekedésre jelentett kockázatok hatékony kezeléséhez elengedhetetlen az euroövezeti makrogazdasági politikák – ezen belül a monetáris, fiskális és strukturális politikák – összességének következetessége és egyensúlya. Az Európai Központi Bank a középtávú inflációs cél közelítése érdekében laza monetáris politikát folytat, a növekedés és a munkahelyteremtés egyidejű támogatásával. A fiskális politikának ki kell egészítenie a monetáris politikai irányvonalat, ahogyan a különféle ágazatokat érintő strukturális reformoknak is, beleértve azokat is, amelyek a gazdasági és monetáris unió (GMU) architektúrájának kiteljesítéséhez szükségesek.

(8) A nemzeti költségvetési politikáknak a Stabilitási és Növekedési Paktum maradéktalan tiszteletben tartásával és egyúttal a rendelkezésre álló költségvetési mozgástér és az országok közötti átgyűrűző hatások figyelembevételével történő koordinálása támogatja a GMU megfelelő működését. 2020-ban és 2021-ben az euroövezet költségvetési irányvonala várhatóan nagy vonalakban semleges, illetve enyhén expanzív lesz. Ugyanakkor a nemzeti költségvetési politikák továbbra sem eléggé differenciáltak. Ha a nagy államadóssággal rendelkező tagállamok prudens költségvetési politikát folytatnának, az államadósság lefelé mozdulna el, csökkenne a sokkhatásokkal szembeni sebezhetőség, és gazdasági visszaesés esetén lehetővé válna az automatikus stabilizátorok teljes körű működése. Másrészről a beruházások és egyéb produktív kiadások további élénkítése a kedvező költségvetési helyzetben lévő tagállamokban rövid és középtávon támogatná a növekedést, miközben hozzájárulna az euroövezeti gazdaság egyensúlyának helyreállításához is. Lefelé irányuló kockázatok valósággá válása esetén a költségvetési válaszokat differenciálni kell, összesített szinten támogatóbb irányvonalra törekedve, ugyanakkor biztosítva a Stabilitási és Növekedési Paktum maradéktalan tiszteletben tartását. A lehető legnagyobb mértékben figyelembe kell venni az országspecifikus körülményeket és el kell kerülni a prociklikusságot. A tagállamoknak késznek kell lenniük arra, hogy az eurocsoporton belül koordinálják a szakpolitikákat.

(9) A költségvetési strukturális reformok továbbra is kulcsfontosságúak a költségvetési fenntarthatóság javítása, a növekedési potenciál erősítése és a visszaesés esetén hatékony anticiklikus költségvetési politikák biztosítása szempontjából. A jól működő nemzeti költségvetési keretek a kiadások rendszeres és alapos felülvizsgálatával, valamint a hatékony és átlátható közbeszerzéssel együtt javíthatják a közkiadások hatékonyságát és eredményességét, továbbá a költségvetési politikák hitelességét és színvonalát. A nemzeti költségvetések összetételének javításával mind a bevételi, mind a kiadási oldalon, többek között jól tervezett beruházási stratégiák keretében a források közberuházásokra való összpontosítása révén, valamint környezetbarát költségvetési eszközök kialakításával nőne az állami költségvetések növekedésre gyakorolt hatása, javulna a termelékenység és megkezdődhetne a zöld és a digitális gazdaság felé való átmenet legsürgetőbb hosszú távú kihívásainak kezelése. Ahhoz, hogy az adórendszerek hatékonyabbá és méltányosabbá váljanak, elengedhetetlen az adórendszerek egyszerűsítése és korszerűsítése, valamint az adócsalás, az adókijátszás és az adókikerülés kezelése, nevezetesen az agresszív adótervezés elleni intézkedések révén, figyelembe véve az OECD átfogó keretrendszerén belül az adóalap-erózióval és nyereségátcsoportosítással kapcsolatos fennmaradó problémákról szóló megbeszéléseket. A mobil erőforrások euroövezeten belüli mozgásának könnyedsége a belső piac egyik alapköve, amely egyúttal növeli az adóverseny lehetőségét. Ezért elengedhetetlen a tagállamok közötti koordináció a nyereségátcsoportosítás és a káros adózási gyakorlatok kezeléséhez, valamint a társasági adózás terén az általános negatív verseny elkerüléséhez. A közös összevont társaságiadó-alapról szóló megállapodás, valamint az országok közötti nyereségfelosztás felülvizsgálata és a minimális tényleges adóztatás biztosítása érdekében az adóalap-erózióval és nyereségátcsoportosítással kapcsolatos fennmaradó problémákra vonatkozó OECD átfogó keretrendszerről szóló megállapodás előmozdítása alapvető fontosságú lenne e törekvés szempontjából. Az adóterhek az euroövezetben viszonylag magasak, és súlypontjuk áthelyeződött a munkára, az ingatlan- vagy környezetvédelmi adók pedig csak az adóbevételek nagyon kis részét teszik ki. E két utóbbi azonban kevésbé káros a növekedés, valamint a munkaerő-kínálat és -kereslet szempontjából. A környezetvédelmi adók fokozottabb alkalmazása hozzájárulhat a fenntartható növekedéshez azáltal, hogy ösztönzi a környezetbarát magatartást a fogyasztók és a termelők körében. Az adóztatás keretében nagyobb figyelmet kelleni fordítani az éghajlati dimenzióra, és következetesebben kellene kezelni a kibocsátásokat és a kibocsátásáthelyezést. A globális szintű összehangolt fellépés ösztönzése tovább javítaná ezen intézkedések hatékonyságát. Ezért a zöld gazdaságra való átállás elősegítése érdekében a Bizottság javaslatot fog tenni a környezetvédelmi kötelezettségvállalásokat támogató költségvetési politikák előmozdítására és az energiaadó-irányelv felülvizsgálatára, valamint egy, a WTO előírásainak megfelelő, az importált fogyasztási cikkek karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmusra, amennyiben erre a CO2-kibocsátás-áthelyezés elkerülése érdekében szükség van.

(10) Az euroövezeti tagállamok rezilienciája szempontjából fontosak azok a strukturális és intézményi reformok, amelyek fokozzák a versenyt a termékpiacokon, előmozdítják az erőforrás-hatékonyságot, valamint javítják az üzleti környezetet és a közigazgatás minőségét, ideértve az igazságszolgáltatási rendszerek hatékonyságát is. Az ellenálló gazdasági struktúrák és a megfelelő szakpolitikák megakadályozzák, hogy a sokkok jelentős és tartós hatást gyakoroljanak a bevételre és a munkaerő-kínálatra, megkönnyíthetik a költségvetési és monetáris politika működését, és mérsékelhetik a különbségeket – különösen visszaesés esetén –, kedvezőbb feltételeket teremtve a fenntartható és inkluzív növekedéshez. A strukturális reformok – különösen az országspecifikus ajánlásokban leírtak – koordinálásának és végrehajtásának javítása nyomán kedvező átgyűrűző hatások jelentkezhetnek a tagállamokban. E tekintetben a nemzeti versenyképességi testületek fontos szerepet játszhatnak a reformok iránti elkötelezettség fokozásában és a végrehajtás javításában. Reformokra az olyan hosszú távú kihívások kezeléséhez is szükség van, mint az éghajlatvédelmi átállás és a technológiai átalakulás. Az egységes piaci integráció

elmélyítése, amely a növekedés és a tagállamok közötti konvergencia egyik fő motorjának bizonyult, szintén ösztönzőleg hathat a termelékenység növekedésére.

(11) A szociális jogok európai pillére húsz elvet határoz meg a munkaerőpiaci esélyegyenlőség és a munkavállalási jog, a tisztességes munkafeltételek, valamint a szociális védelem és a társadalmi befogadás előmozdítása céljából. E pillér iránytűként szolgál a felfelé irányuló konvergencia elősegítéséhez a munka- és életkörülmények terén. Az erősebb és inkluzívabb gazdaságok és társadalmak ugyanakkor hozzájárulhatnak az Unió és az euroövezet rezilienciájához. A zöld és digitális gazdaságra való igazságos és méltányos átálláshoz szintén fontosak a készségfejlesztésre, a pályamódosításra és a hatékonyabb szociális védelemre irányuló reformok és beruházások. A felfelé irányuló konvergencia előmozdítása érdekében a pillért a vonatkozó hatáskörök kellő figyelembevételével minden szinten, teljeskörűen végre kell hajtani.

(12) A munkaerőpiaci részvételt növelő, a fiatalkori és a tartós munkanélküliség kezeléséhez hozzájáruló, a minőségi munkahelyteremtést elősegítő, a sikeres munkaerőpiaci átmenetet támogató, a szegmentációt csökkentő és a szociális párbeszédet előmozdító reformok ösztönzőleg hathatnak az inkluzív növekedésre, javíthatják a gazdasági ellenálló képességet és az automatikus stabilizációt, csökkenthetik az egyenlőtlenségeket, valamint lehetővé tehetik a szegénységgel és a társadalmi kirekesztődéssel összefüggő problémák kezelését. A pályamódosításhoz nyújtott személyre szabott támogatás, a képzés és az átképzés kulcsfontosságú az álláskeresők mielőbbi visszailleszkedésének előmozdításához. Az aktív munkaerőpiaci szakpolitikákat megfelelően integrálni kell a szociálpolitikákkal, és elő kell segíteniük a munkaerőpiacon, valamint a társadalomban való aktív részvételt. A magas színvonalú oktatáshoz és képzéshez az egész élet során biztosított hozzáférés megfelelő beruházásokat tesz szükségessé a humán tőke és a készségek javítása érdekében, a digitális és a zöld átalakulás fényében is. Ez közép- és hosszú távon hozzájárul a foglalkoztathatóság, a termelékenység, az innovációs kapacitás és a bérek javításához, növelve az euroövezet rezilienciáját. A foglalkoztatásvédelmi jogszabályoknak méltányos és tisztességes munkakörülményeket kell biztosítaniuk valamennyi munkavállaló számára, tekintettel különösen a munkavégzés új formáira, amelyek új lehetőségeket teremtenek, ugyanakkor – a munkahelybiztonság és a szociális védelem tekintetében – kihívásokat is jelentenek. A megfelelő jövedelem és a minőségi szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása szempontjából szintén döntő fontosságúak a hatékony és fenntartható szociális védelmi rendszerek. A nyugdíjreformok, valamint a munka és a magánélet közötti egyensúlyra vonatkozó szakpolitikák ugyancsak kulcsfontosságúak a munkaerőpiaci részvétel ösztönzése szempontjából, mivel biztosítják az európai jóléti rendszerek hosszú távú fenntarthatóságát. Előnyös lehetne, ha áthelyeződne a hangsúly a munkát terhelő adókról, mivel így különös figyelmet lehetne fordítani az alacsony jövedelmű munkavállalókra és a második keresőkre. A szociális partnerek foglalkoztatási, szociális és gazdasági reformokba történő bevonása alapvető fontosságú a felelősségvállalás erősítése és a reformok végrehajtásának támogatása szempontjából. A civil szervezetek bevonása hasonlóképpen kedvező hatással jár. Fontos, hogy a kollektív szerződések a szociális partnerek autonómiájának maradéktalan tiszteletben tartása mellett hozzájáruljanak az ezen ajánlásokban foglalt célkitűzések megvalósításához.

(13) Noha az euroövezeti pénzügyi szektor szilárdsága növekedett a válság óta, vannak még kezelésre szoruló problémák. Kockázati forrást jelenthet a vállalatok és háztartások magas adósságszintje, amelyhez számos nemzeti adórendszerben hozzájárul a hitelfinanszírozás adóelőnye. A banki üzleti modellek kiigazításának szükségessége, az alacsony kamatlábbal jellemezhető környezet és az egyéb finanszírozási formák terjedéséből adódó, egyre kiélezettebb verseny változatlanul nyomást gyakorol a bankok nyereségességére. Folyamatos előrelépés volt megfigyelhető a kockázatcsökkentés területén; különösen a nemteljesítő hitelek aránya csökkent. Mindazonáltal azokon a területeken, ahol a nemteljesítő hitelek aránya még mindig magas, további folyamatos erőfeszítésekre van szükség, és valamennyi tagállamnak megfelelő politikákat kell életbe léptetnie a nemteljesítő hitelek felhalmozódásának megelőzése érdekében. 2018 márciusában a Bizottság a fennmaradó nemteljesítő hitelek kezelésének megkönnyítését és jövőbeli

felhalmozódásuk elkerülését célzó kockázatcsökkentési csomagot terjesztett elő. A nemteljesítő hitelekre vonatkozó jogalkotási intézkedések részeként 2019 áprilisában rendeletet[5] fogadtak el, amely „kötelező prudenciális védőhálót” vezet be a jövőbeli nemteljesítő hitelekre képzett céltartalékok alacsony szintje jelentette kockázat elhárítása érdekében; a nemteljesítő hitelek kérdésének kezelése terén azonban további előrelépésre van szükség, különösen a nemteljesítő hitelek másodlagos piacairól szóló irányelvtervezet tekintetében. A pénzmosás elleni küzdelemre vonatkozó meglévő keret javítása terén már történt előrelépés. Mindazonáltal, amint az a 2019 júliusában közzétett bizottsági jelentésekben[6] is szerepel, a feltárt strukturális hiányosságok kezelése érdekében az Unióban átfogóbb megközelítésre van szükség a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelem terén. Ehhez mindenekelőtt mérlegelni kell, hogy uniós fellépés révén miként lehetne fokozni a harmonizációt, valamint javítani a felügyeletet és a szabályok érvényesítését.

(14) A bankunió megerősítése az EU kiemelt vállalkozása 2013 óta, amelynek célja a pénzügyi stabilitás biztosítása, a pénzügyi fragmentáció csökkentése és a gazdaságba irányuló hiteláramlás védelme válság idején. A folyamat többek között az Európai Stabilitási Mechanizmusnak az Egységes Szanálási Alap közös védőhálójára vonatkozó jogi keretéről szóló megállapodás révén tovább folytatódott, ám további megerősítésre van szükség. Ezzel összefüggésben az euroövezeti csúcstalálkozó rendes részvevői megbízták az eurocsoportot, hogy konszenzusos alapon folytassa az ESM-reformcsomaggal kapcsolatos szakértői munkát a tagállami eljárásoktól függően, valamint folytassa a munkát a bankunió további megerősítésének valamennyi elemével kapcsolatban. Az európai betétbiztosítási rendszerről (EDIS) szóló politikai tárgyalások megkezdésére vonatkozó ütemtervvel kapcsolatos munkát egy újonnan létrehozott magas szintű munkacsoport végzi. Fontos előrelépni a bankuniónak a magánszektor kockázatmegosztása, a pénzügyi stabilitás és a gazdasági növekedés tekintetében fennálló előnyeinek kiaknázása érdekében, ugyanakkor csökkenteni kell a tagállamok közötti arbitrázs lehetőségeit. A bankuniónak végső soron biztosítania kell Európa pénzügyi és gazdasági szuverenitását. Emiatt haladéktalanul és ugyanolyan ambíciószint mellett kell folytatni a munkát a bankunió valamennyi eleme tekintetében, ideértve az európai betétbiztosítási rendszerrel foglalkozó magas szintű munkacsoportban megvitatott elemeket is. Le kell zárni az ESM reformcsomagjával kapcsolatos munkát, azon belül pedig az Egységes Szanálási Alap védőhálójának bevezetését. Az Egységes Szanálási Alap védőhálóját életbe kell léptetni, mégpedig a tervezettnél korábban, amennyiben a kockázatcsökkentésben kellő előrelépés történik. Tovább kell munkálkodni olyan megoldások kialakításán, amelyekkel megszüntethetők a szanálások során történő likviditásnyújtás jelenlegi formájának korlátai. Végül, a Bizottság a tőkepiaci unióról szóló, 2015. évi cselekvési terv keretében bejelentett valamennyi intézkedést megvalósította. A tőkepiaci unió létrehozása előtt álló jogi, adóügyi és szabályozási akadályok azonban továbbra is fennállnak, és újabb erőfeszítésekre van szükség ezek leküzdéséhez, különösen a forráshoz jutásra vonatkozó szabályok, valamint bizonyos fizetésképtelenségi és adózási eltérések tekintetében, továbbá a magas szintű, hatékony és konvergens felügyeleti standardok eléréséhez.

(15) A GMU architektúrájának megerősítéséhez elengedhetetlen a 2019. decemberi euroövezeti csúcstalálkozón elfogadott nyilatkozatban kiemelt feladatként meghatározott intézkedések végrehajtása, és emellett más szempontok megvitatásának folytatása is. „Az európai gazdasági és monetáris unió elmélyítése: az öt elnök jelentése óta eltelt négy év eredményeinek áttekintése” című, 2019. júniusi közlemény ismerteti az aktuális helyzetet, és

[5] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/630 rendelete (2019. április 17.) az 575/2013/EU rendeletnek a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó minimális veszteségfedezet tekintetében történő módosításáról (HL L 111., 2019.4.25., 4. o.).

[6] A Bizottság COM (2019) 360 final közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak (2019. július 24.): A pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelem uniós keretének jobb végrehajtása felé.

felvázolja a Bizottság véleményét azokat a területeket illetően, amelyekre a reformtörekvéseknek rövid és középtávon összpontosulniuk kell. Némi előrelépés történt a gazdasági uniót illetően: politikai megállapodás született az euroövezeti konvergenciát és versenyképességet szolgáló költségvetési eszköz jellemzőiről. Elvi megállapodás született az Európai Stabilitási Mechanizmus továbbfejlesztéséről és a mechanizmust létrehozó szerződés felülvizsgálatáról, amely megállapodás a nemzeti eljárások lezárultától függ. A Tanácsban nem született konszenzus sem az euroövezet költségvetési stabilizációs eszközéről, sem pedig az euroövezet irányításának reformjáról.

(16) A GMU elmélyítése a makrogazdasági eredmények javulását eredményezné. A hiányos GMU akadályozza a pénzügyi integrációt. Ez korlátozza az inkluzív, termelékeny, fenntartható és stabil gazdaság előmozdításához égetően szükséges beruházások finanszírozási lehetőségeit. A hiányos GMU emellett hátráltatja a monetáris politika zökkenőmentes transzmisszióját az euroövezetben, és akadályozza Európát abban, hogy meghatározza saját gazdasági sorsát. Megállapodás esetén a központi költségvetési stabilizációs eszköz kiegészítené az euroövezeti tagállamok azon képességét, hogy anticiklikus költségvetési politikát folytassanak. A Tanács nyugtázza a Bizottság azon szándékát, hogy javaslatot kíván tenni egy európai munkanélküli-járadék viszontbiztosítási rendszer létrehozására annak érdekében, hogy gazdasági sokkok esetén a polgárok nagyobb védelmet élvezzenek. A GMU megerősítése nemzeti és európai szintű megalapozott szakpolitikákkal együtt kulcsfontosságú Európa globális befolyásának javítása, az euro nemzetközi szerepének fokozása és a nyitott, multilaterális és szabályokon alapuló globális gazdasághoz való hozzájárulás érdekében. Fontos, hogy e kérdések megvitatására az euroövezeten kívüli tagállamokkal szemben nyitott és általuk átlátható módon kerüljön sor, maradéktalanul tiszteletben tartva az Unió belső piacát.

(17) A Foglalkoztatási Bizottsággal és a szociális védelemmel foglalkozó bizottsággal konzultációra került sor ezen ajánlás foglalkoztatási és szociális vonatkozásairól,

AJÁNLJA, hogy az euroövezeti tagállamok a 2020–2021 közötti időszakban – egyénileg és az eurocsoporton belül kollektíven – hozzák meg a következő intézkedéseket:

1. A folyófizetésimérleg-hiánnyal vagy magas külső adósságállománnyal rendelkező euroövezeti tagállamok hajtsanak végre reformokat a versenyképesség fokozása és a külső adósság csökkentése érdekében. A nagy folyófizetésimérleg-többlettel rendelkező euroövezeti tagállamok erősítsék meg a bérnövekedést támogató feltételeket a szociális partnerek szerepének tiszteletben tartása mellett, valamint hajtsanak végre a köz- és magánberuházásokat ösztönző intézkedéseket. Valamennyi tagállam lendítse fel a termelékenységet az üzleti környezet és az intézmények minőségének javítása révén, és erősítse meg a gazdaság ellenálló képességét az áru- és szolgáltatáspiacok működésének javítása által és különösen az egységes piac elmélyítésével. Támogassák a versenyképes, zöld és digitális gazdaságra való méltányos és inkluzív átállást tárgyi és immateriális köz- és magánberuházások révén.

2. A szakpolitikák Stabilitási és Növekedési Paktumot maradéktalanul tiszteletben tartó módon történő alkalmazása mellett támogassák az állami és magánberuházásokat, valamint javítsák az államháztartás minőségét és összetételét. A nagy államadóssággal küzdő tagállamok folytassanak prudens szakpolitikákat annak érdekében, hogy az államadósságot hitelt érdemlően tartósan csökkenő pályára állítsák. A kedvező költségvetési helyzetben lévő tagállamok mozgásterüket használják a magas színvonalú beruházások további fellendítésére, az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságának megőrzése mellett. Lefelé irányuló kockázatok valósággá válása esetén a költségvetési válaszokat differenciálni kell, összesített szinten támogatóbb irányvonalra törekedve, ugyanakkor biztosítva a Stabilitási és Növekedési Paktum maradéktalan tiszteletben tartását. A lehető legnagyobb mértékben figyelembe kell venni az országspecifikus körülményeket és el kell kerülni a prociklikusságot. A tagállamoknak késznek kell lenniük arra, hogy az eurocsoporton belül

koordinálják a szakpolitikákat. Javítsák a nemzeti költségvetési keretek hatékonyságát és az államháztartások minőségét, valamint fogadjanak el növekedésbarát adóügyi és más releváns költségvetési intézkedéseket a fenntartható és inkluzív gazdaság előmozdítása érdekében. Támogassák és hajtsák végre az agresszív adótervezés elleni küzdelemre irányuló uniós intézkedéseket, valamint kerüljék el a negatív versenyt a társasági adózás terén.

3. Erősítsék meg az oktatási és képzési rendszereket, valamint a készségekbe való beruházásokat. Fokozzák a munkaerőpiaci integrációt és a sikeres munkaerőpiaci átmenetet támogató aktív munkaerőpiaci politikák hatékonyságát, többek között a digitális és zöld munkahelyek számának növelése révén. Mozdítsák elő a munkaerőpiaci részvételt – ideértve a nők és a veszélyeztetett csoportok munkaerőpiaci részvételét –, valamint helyezzék át a súlypontot a munkát terhelő adókról, különösen az alacsony jövedelműek és a második keresők esetében. Ösztönözzék a minőségi munkahelyek megteremtését és mozdítsák elő a tisztességes munkakörülményeket, valamint a munka és a magánélet közötti egyensúlyt, továbbá kezeljék a munkaerőpiaci szegmentációt. Javítsák a megfelelő és fenntartható szociális védelmi rendszerekhez való hozzáférést. Fokozzák a szociális párbeszéd hatékonyságát és mozdítsák elő a kollektív tárgyalást**.**

4. Foganatosítsanak intézkedéseket a 2019. december 13-i euroövezeti csúcstalálkozón elfogadott nyilatkozat nyomán a bankunió további megerősítése érdekében, annak megvalósítása céljából, a munka haladéktalan és változatlan ambíciószint mellett történő folytatásával valamennyi elem tekintetében, ideértve az európai betétbiztosítási rendszerrel foglalkozó magas szintű munkacsoportban megvitatott elemeket is. Zárják le az ESM reformcsomagjával kapcsolatos munkát, azon belül pedig az Egységes Szanálási Alap védőhálójának bevezetését. Léptessék életbe az Egységes Szanálási Alap közös védőhálóját, mégpedig a tervezettnél korábban, amennyiben a kockázatcsökkentésben kellő előrelépés történik. Munkálkodjanak tovább olyan megoldások kialakításán, amelyekkel megszüntethetők a szanálások során történő likviditásnyújtás jelenlegi formájának korlátai. Erősítsék meg az európai szabályozási és felügyeleti keretet, többek között a pénzmosás elleni szabályok következetes és hatékony felügyeletének és érvényesítésének biztosítása révén. Segítsék elő a jelentős magánszektorbeli adósságállomány rendezett leépítését, többek között a hitelfinanszírozás adóelőnyének mérséklése révén. Tegyék lehetővé, hogy a bankok továbbra is gyors ütemben csökkenthessék a nemteljesítő hitelek arányát az euroövezetben, és megakadályozhassák azok felhalmozódását. Tegyenek további erőfeszítéseket a tőkepiaci unió elmélyítésére.

5. Érjenek el nagyívű előrelépést a gazdasági és monetáris unió elmélyítése terén, így különösen a 2019. decemberi euroövezeti csúcstalálkozón kiadott nyilatkozatban meghatározott intézkedések mielőbbi végrehajtásával, többek között az euroövezeti konvergenciát és versenyképességet szolgáló költségvetési eszköz tekintetében, valamint egyéb szempontok megvitatása révén. Az e területen elért haladás erősíteni fogja az euro nemzetközi szerepét és Európa gazdasági érdekeinek globális érvényesítését is, ugyanakkor ennek során maradéktalanul tiszteletben kell tartani az Unió belső piacát és azt az euroövezeten kívüli tagállamokkal szemben nyitott és általuk átlátható módon kell elérni.

Kelt Strasbourgban, 2019. december 17-én.

a Tanács részéről
az elnök